

ÅRSRAPPORT

2023

BARNRÄTTSBYRÅN.

"Inget barn ska
behöva kämpa
ensamt"

Barnrättsbyråns Årsrapport 2023

Generalsekreteraren har ordet.....	4
EFFEKTRAPPORT	6
Kort om Barnrättsbyrån.....	8
Året som gått 2023	8
Barnrättsbyråer och det oberoende barnombudet.....	10
Intervju med Ulrika Levander, fil. Dr i socialt arbete.....	12
Så här arbetar vi.....	13
Barnrättsbyråns uppdragsarbete 2023	14
Barn och unga på de statliga ungdomshemmen (SiS)	16
Det är mitt liv – ett projekt för att stärka placerade barn relationer, röster och rättigheter.....	18
Barnkonventionen som lag	20
SOU 2023:40: Förbättrade möjligheter att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen – en milstolpe!	22
Barnens röster 2022 – 2023: En utvärdering av Barnrättsbyråns arbete med barn och unga.....	23
HÅLLBARHETSRAPPORT	24
Barnrättsbyråns hållbarhetsarbete 2023	26
Vår koppling till FN:s Globala mål	27
Hur vi tar socialt, miljömässigt och ekonomiskt ansvar.....	28
ÅRSREDOVISNING	30
Förvaltningsberättelse	32
Resultat och ställning	38
Revisionsberättelse.....	44
Tack.....	46

Generalsekreteraren har ordet

2023 var mitt 9:e år som generalsekreterare för Barnrättsbyrån. I sanningens namn börjar vissa år falna i minnet. Jag minns toppar och dalar, vinster och förluster. Men vilket år? Fråga mig inte. 2023 kommer inte att vara ett sådant år. Det är några särskilda händelser och erfarenheter som gör 2023 till ett år som etsat sig fast.

I januari åkte Barnrättsbyrån tillsammans med Childhood, Maskrosbarn och utredningen Barns möjligheter att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen, till England och Wales på studieresa. Syftet med resan var att utforska hur det brittiska systemet för oberoende barnombud fungerar, där både lagstiftning och verksamheter funnits på plats i över 20 år. Under tre dagar och med en fullspäckad mötesagenda träffade vi allt från barnombud som arbetar direkt med Londons utsatta barn, till ansvarig minister på parlamentet i Wales. Vi fick möjlighet att ställa alla våra frågor om vad som krävs för att skapa ett system som blir hjälpsamt för barn. I augusti överlämnandes utredningens betänkande över till regeringen, med ett skarpt förslag om att staten bör bidra till inrättandet av oberoende barnombud i civilsamhället. En milstolpe som jag inte ens hade kunnat drömma om för nio år sedan och som ger kraft att fortsätta i minst nio år till.

I mars släppte vi rapporten Vem ska tro på mig? – En granskning av sexuella övergrepp på de statliga ungdomshemmen. Rapporten visar på en omfattande rapportering av sexuella övergrepp inom Statens Institutionsstyrelse (SiS), där en personal dömts för våldtäkt mot en placerad flicka - varje år. Att granska hur statligt anställda tjänstemän förgriper sig på inlåsta barn påverkar en på djupet. Men arbetet har också betytt att jag fått samtala med unga människor som valt att använda sina svåra erfarenheter för att påverka för att andra barn inte ska behöva genomlida samma svek av vuxenvärlden.

Ett särskilt tack till er. Ert mod och er solidaritet är vår ledstjärna i arbetet framåt.

Det går inte att beskriva hösten 2023 utan att prata om Gaza. Efter Hamas urskillningslösa och olagliga attacker den 7 oktober, svarade Israel med urskillningslösa och olagliga motangrepp i Gaza som i skrivande stund dödat över 30 000 civila – en stor andel av dem barn. I december skrev vi tillsammans med en rad människorättsorganisationer ett öppet brev till utrikesminister Tobias Billström med krav på att Sverige agerar för ett eldupphör. Vi ser det som vår plikt att stå upp för människors fri- och rättigheter, särskilt när dessa inte upprätthålls och skyddas av våra makt-havare och institutioner. I Sverige och i världen. Bilden av mamman som ömt håller sitt barn i en vit tygpåse, och viskar några sista ord i hans öra. Den förändrar en och kommer finnas med mig för alltid.

2023 har stundtals känts obeskrivligt mörkt och hopplöst. Vår drivkraft är det förtroende vi får av de barn och unga som vänder sig till oss och ber om hjälp. Här hittar vi hopp och kraft för att jobba på.

Mot 2024.

Elin Wernquist,
Generalsekreterare Barnrättsbyrån

Foto: Anton Enerlöv

////////

Effektrapport 2023

Året som gått 2023

Kort om Barnrättsbyrån

Vi kämpar för barns rättigheter i Sverige

Barnrättsbyrån kämpar för att barn och unga ska tas på allvar och få rätt hjälp av samhället. Det gör vi genom att erbjuda socialt och juridiskt stöd, råd och praktisk hjälp i frågor som rör barns rättigheter.

14 år

var medelåldern
på våra
uppdragsgivare
2023

925

uppdrag från barn och unga
har vi bakom oss

628

stödjande kontakter där
barn, unga och vuxna har fått stöd
och råd gällande ett barns
situation.

59

uppdrag hade vi under
2023

90%

av de uppdrag vi haft under 2023 har
barnet eller ungdomen varit placerad,
levt i hemlöshet eller haft en annan
osäker boendesituation.

Fakta

Barnrättsbyrån är en ideell förening

Organisationsnr: **802490-6771**

Antal anställda december 2023: **13**

Styrelsens ordförande: **Kajsa Korsgren**

Målgrupp: **Barn och unga, 0-21 år**

Barnrättsbyrån grundades: **2014**

Januari

Vi drar igång arbetet med **Arvsfonden-projektet** Det är mitt liv – ett projekt för att stärka placerade barns röster, relationer och rättigheter.

Mars

Tillsammans med World Childhood Foundation **släpper vi vår gemensamma rapport** "Vem ska tro på mig? – en granskning av sexuella övergrepp på de statliga ungdomshemmen".

Februari

Tillsammans med våra barnrättskollegor **träffar vi Riksdagens socialutskott** för att presentera vår uppföljning gällande våld, avskiljningar och missförhållanden på Statens institutionsstyrelses ungdomshem (SiS).

Maj

Årets Rättighetsverkstad går av stapeln. Tillsammans med enhetschefer på Stockholm stad diskuterade vi alternativ till placeringar på SiS och hur vi kan stärka barns skydd mot våld och övergrepp inom samhällsvården.

April

Vi deltar på **Barnrättsdagarna i Karlstad**. Årets tema är "Varje barns rätt till en uppväxt fri från våld" och vi är där för att berätta om vår rapport "Vem ska tro på mig?".

Juni

Tillsammans med en rad andra organisationer skriver vi en **debattartikel i Svenska Dagbladet** om hur barn i gäng behöver skydd och inte hårdare straff.

Juli

Vi **uttalar oss i DN** om hur de långa värdköerna till BUP gör att barn mår ännu sämre.

September

Tillsammans med flera andra barnrättsorganisationer **skriver vi i Göteborgsposten** om hur regeringens förslag på en ny angiverilag strider mot barnkonventionen

November

Vi deltar i **Maskrosbarns konferens** "Rätten till ett tryggt hem – hur tar vi det vidare". Några av ungdomarna från Barnrättsbyråns Unga Röster medverkar under dagen för att dela med sig av sina erfarenheter från samhällsvården och hur den ofta brister.

Augusti

Den 23 augusti lämnar den **statliga utredningen om barns klagarätt** över sitt betänkande (SOU 2023:40) till regeringen. Utredningen föreslår bland annat att regeringen ska bidra till etablerandet av barnrättsbyråer med oberoende barnombud i det svenska civilsamhället.

Barnrättsbyrån och det oberoende barnombudet

Idag finns Barnrättsbyrån i Stockholm och Umeå och består av ett tvärprofessionellt team med socionomer, jurister, beteendevetare och statsvetare, alla med lång erfarenhet av att möta barn inom myndighet och ideell sektor. Vår kompromisslösa barnsyn utgår från att vi tycker om alla barn vi möter, vi tror på dem och tänker att barn gör rätt om de kan.

Barnrättsbyrån behövs

Vi arbetar med att möta barn och unga som på olika sätt upplevt att de inte har tagits på allvar i de system som ska värna om deras rättigheter. Efterfrågan på vår hjälp har varit enorm och har till största del handlat om att vara ett stöd i kontakten med myndigheter. Barn som befinner sig i utsatta situationer är helt beroende av att den myndighet som de har kontakt med säkerställer deras rättigheter. Barnrättighetsutredningen och andra kartläggningar visar dock att det i praktiken ofta blir barnets eget ansvar att ta till vara sina rättigheter. Ett ansvar som ett barn varken ska eller kan ta eftersom det åligger vuxna att tillgodose.

Barnkonventionen är nu varit lag sedan 2020 och för att barn på allvar ska kunna komma till tals och vara delaktiga i beslut som rör dem måste barns möjligheter att klaga stärkas i Sverige. Enligt FN:s barnrättskommitté ska barn ha möjlighet att framföra klagomål till barnanpassade instanser när deras rättigheter kränkts. Samtidigt kan vi konstatera att tillsynsmyndigheterna, de som har det formella ansvaret att hantera klagomål, inte är barnanpassade och inte heller erbjuder stöd och hjälp här och nu. Barnombudsmannen får inte bistå enskilda barn och det finns i dag ingen nationell funktion dit barn kan vända sig för att få hjälp med sina rättigheter.

När barn upplever att deras rättigheter kränks och saknar en förälder, ett naturligt ombud i sitt liv – vart ska de då vända sig för att få hjälp? Barnrättsbyrån ser behovet av och arbetar aktivt för att alla barn i Sverige ska få tillgång till oberoende barnombud och barnrättsbyråer.

Det oberoende barnombudets roll

När barn ber Barnrättsbyrån om hjälp får de kontakt med våra oberoende barnombud. Barnen som vänder sig till Barnrättsbyrån befinner sig ofta i svåra situationer och saknar tillräckligt stöd av föräldrar eller andra vuxna. Barnrättsbyrån har under ett decennium arbetat med att utveckla det oberoende barnombudets roll, uppgift och metod. Det har vi gjort genom en ständig dialog med de människor vi möter, genom kontinuerlig handledning, utvärdering och genom att dra lärdom av andra.

Vad är det oberoende barnombudets uppgift?

Det oberoende barnombudets övergripande uppgift är att lyssna på barn och stötta dem att uttrycka sina åsikter, tankar och känslor och därmed stärka deras möjlighet att kunna påverka beslut som berör dem. Barnombudet finns till för barnet och står alltid på deras sida. Det är barnombudets uppgift att:

- **möjliggöra barns delaktighet** i viktiga beslut, bedömningar och processer i barnets liv.
- **informera barn** om deras rättigheter och valmöjligheter.
- **vara ett stöd till barnet** i kontakten med myndigheter och hjälpa dem att göra sin röst hörd och få sina rättigheter tillgodosedda.
- Det är inte barnombudets uppgift att utreda vad som är barnets bästa, utan att **bidra till att barnets** egna åsikter, tankar och känslor kommer fram och får ta plats i exempelvis myndigheters processer och beslut.

Relation och tillit – en förutsättning för arbetet/att vara en brygga till samhällssystemen

En förutsättning för att vi ska få ett uppdrag av ett barn och kunna arbeta tillsammans är att vi skapar relation med de barn och unga vi möter, och att de känner en tillit till oss som barnombud och organisation. Många av de barn vi möter bär med sig svåra erfarenheter av kontakter med myndigheter och vuxenvärlden i stort. Vi har därför ett särskilt stort ansvar att bekräfta och möta upp deras erfarenheter, och på det viset bygga upp tilliten till vuxenvärlden och vara en brygga till de samhällssystem som är satta att hjälpa dem.

Intervju med Ulrika Levander, fil. Dr i socialt arbete

Hej Ulrika! Du har gjort en studie som handlar om möjligheter att stärka barns delaktighet och trygghet i kontakten med sociala myndigheter. I denna undersöker du det oberoende barnombudets roll, där du bland annat intervjuat medarbetare på Barnrättsbyrån. Hur kommer det sig att du har gjort den här studien

Jag är forskare i socialt arbete, är själv familjehem sedan många år tillbaka och jag har länge haft intresse för att hur man faktiskt, på riktigt och i praktiken, kan stärka barns handlingsutrymme och delaktighet i frågor som berör dem. Jag fick tips om er i en Facebook-grupp för familjehem och blev nyfiken. Utifrån mina tidigare forskningsprojekt om barn i utsatta livssituationer och möjligheter att tillgodose deras behov och mitt intresse för barnorienterade arbetssätt blev det här en naturlig utveckling.

Jag var också nyfiken på er erfarenhet och kunskap och hoppas kunna visa på möjliga sätt att utveckla förhållningssätt och arbetssätt som är mer barnorienterade och att det förhoppningsvis skulle kunna användas även inom myndighetsvärlden.

Kan du berätta lite om vad har du kommit fram till?

Det första och största jag fastnade för är det barnombuden lyfter om den värld barn i utsatta situationer befinner sig i och vilken plats de ges, att de har en väldigt diskriminerad och undanskuffad position i samhället. Att vuxna dogmer och strukturer styr väldigt mycket och att vi missar barnperspektivet även om vi inte vill det.

Den andra stora saken som framkommer i studien är vikten av relations- och tillitsbaserat arbete och att använda sig av maktutjämning och icke-dömande principer. Att ställa sig bredvid barnet och ta barns perspektiv möjliggör att kunna arbeta med verklig delaktighet. Det stämmer också bra överens med all tidigare forskning om barnombud och barns möjligheter att göras delaktiga.

En tredje sak är att det krävs mycket kompetens och kunnande för att kunna vara ett barnombud. När barnombuden arbetar för att stärka barnens röst i relation till olika aktörer och myndigheter runt barnen krävs inte bara hög kompetens utan också en förmåga att kunna balansera och vara diplomatisk för att ta sig fram.

Tack Ulrika, vi ser fram emot att ta del av din studie!

Så här arbetar vi

Barnrättsbyrån arbetar på uppdrag av barn och unga i åldern 0 till 21 år och hjälper till i frågor som rör deras rättigheter.

När barn hör av sig till oss träffar vi barnet och tillsammans försöker vi förstå oss på deras situation, vilka barnet har runt sig, undersöker vilka beslut som tagits i deras liv och förklarar myndigheternas ansvar, krångliga lagar och vilka rättigheter de har. Tillsammans formulerar vi sedan ett uppdrag som barnet ger till oss. Det kan exempelvis handla om att få stanna i ett familjehem som barnet trivs i eller att få hjälp att ansöka om en insats. Vi agerar sedan tillsammans med barnet för att de ska förstå sin situation, bli hörda och kunna påverka beslut som tas i deras liv och bidra till ett ökat hopp om att vuxna finns till för att hjälpa när livet är svårt. Kanske viktigast av allt är att vi finns till hands under en svår period i barnets liv - för att lyssna, bekräfta och ta barnet på allvar.

Barnrättsbyråns mål är att:

- **Alla barn och unga vi arbetar på uppdrag av** har kunskap om samhällets möjlighet till stöd, vilka myndigheter som kan vara till hjälp och på vilket sätt, och känner hopp om att det finns hjälp att få.
- **Barn och unga upplever att de är värda** att kämpa för. Alla barn ska uppleva att de är viktiga, att vi lyssnar och tror på dem.
- **Barn och unga upplever att de förstår** de processer de är en del av, får möjlighet att uttrycka sina åsikter och tankar och upplever att de kan påverka sin tillvaro, både i relation till Barnrättsbyrån och till omvärlden.
- **Barn och unga har goda relationer** med både sitt privata och professionella nätverk som de kan ta hjälp av.

Lyssna

När ett barn hör av sig till oss får det berätta sin historia. Det är vårt jobb att lyssna och tro på det barnet berättar. Det är barnets berättelse som står i fokus.

Formulera uppdrag

När vi tillsammans har en bild av situationen, pratar vi om vilken hjälp barnet behöver – och om hen vill att vi ska hjälpa till. Om barnet önskar vår hjälp formulerar vi ett uppdrag som barnet ger till oss.

Agera

När vi fått veta vad barnet behöver hjälp med sätter vi igång - då agerar vi. Vi pratar, skriver, ringer och följer med på möten. Vi gör det som behövs. Alltid tillsammans med barnet.

Unga röster

Unga som vill använda sig av sina erfarenheter för att påverka och skapa förändring för andra barn kan gå med i Barnrättsbyråns Unga Röster.

Barnrättsbyråns uppdragsarbete 2023

Under året har vi mött barn som på olika sätt blivit svikna av samhället när de har behövt hjälp. Barn som velat ha hjälp med att förstå sina rättigheter, barn som utsatts för våld och övergrepp i samhällets vård och barn som hastigt ryckts bort från deras viktiga nätverk och relationer. Här är två skildringar av våra uppdrag med barn och unga under 2023:

Stellas berättelse

– om att inte bli hörd i frågor som rör ens liv.

”Vi har pratat ihop oss mycket om hur vi ska ta oss fram tillsammans och det har lett till många bra nya idéer även om det inte har varit en lätt resa.”

Stella tog kontakt med Barnrättsbyrån under hösten 2023 eftersom hon inte kände sig lyssnad på av vuxna som bestämde och tog beslut i hennes liv. Under denna tid är Stella placerad på en låst behandlingsavdelning på SiS. Hon upplever att personalen inte hjälper henne när hon mår dåligt, bland annat nekar de henne kontakt med psykolog. På ett tidigare SiS-boende har Stella även blivit utsatt för fysiskt våld från personal. Hon vill ha vår hjälp med att förstå sina rättigheter kopplat till våldet hon blivit utsatt för.

I samband med att våra barnombud börjar arbeta på uppdrag av Stella flyttas hon till en öppen avdelning inom SiS, där bemötandet från personalen är bättre. Stella vill därför att det fortsatta arbetet fokuserar på att klargöra vilken plan som finns framåt för henne. Trots flertalet tidigare möten med socialtjänsten har det inte blivit tydligt för Stella hur de ser på vad som ska ske efter placeringen på SiS. Tillsammans med Stella börjar barnombuden söka svar på hennes frågor. Det visar sig att Stella och socialtjänsten ser olika på vad hon behöver för vårdform efter SiS.

Stella upplever att hennes tankar och åsikter kring vad hon behöver i sitt liv inte tas i beaktande. Hon vill flytta till ett stödboende och får barnombudens hjälp att ansöka om detta.

Stella beskriver den här tiden som ”en berg- och dalbana” och att det inte varit en lätt resa. Det som är bra enligt henne är att alla vuxna numera ser det som en självklarhet att barnombuden ska vara med på möten. Stella säger att det känns skönt eftersom ingen kan säga ”det har vi inte hört” eller ”det där har inte vi sagt”, eftersom barnombuden har varit med. Hon beskriver hur hennes barnombud inte har gett upp även om det har varit svårt, vilket har gjort att hennes tillvaro känns mer stabil under denna tid. Uppdraget med Stella pågår och i skrivande stund väntar vi på att få besked om hennes ansökan om stödboende.

Stella heter egentligen något annat.

Abels berättelse

– om när det känns som att allt är kört.

”Det kunde kännas som om jag var fast under isen, och om jag tog det lugnt så kändes det som om jag skulle drunkna.”

Abel är 13 år när han tar kontakt med Barnrättsbyrån. Han är placerad i ett familjehem sedan 7 månader tillbaka. Abel mår dåligt i sin placering och vill inget hellre än att få komma hem till sina föräldrar igen. Till Barnrättsbyrån berättar han att han blir orättvist behandlad av socialtjänsten. Hans upplevelse är att de gör ett dåligt jobb med att se till att han har det bra under sin placering.

Uppdraget vi får från Abel är att hjälpa honom i kontakten med socialtjänsten. Tillsammans pratar vi om vad vi skulle kunna göra för att förändra och förbättra hans situation. Abel beskriver hur det är viktigt för honom att känna att det finns saker att göra för att det skulle kunna bli bättre. Samtidigt säger han också att våra barnombud förklarade på ett bra sätt och gav honom en rimlig förväntan på vad vi kan och inte kan göra tillsammans. Vi hade flera gemensamma möten med socialtjänsten och Abel upplever att socialtjänsten betar sig annorlunda när det finns andra vuxna med i rummet som är där för hans skull. För Abel blev Barnrättsbyråns barnombud personer han kunde lita på och känna förtroende för under en tid när tilliten till vuxenvärlden var låg.

Kontakten med Barnrättsbyrån blev en vändpunkt. Abel beskriver det som en omedelbar förändring och hur socialtjänstens beteende ändrades från vad han var van vid. ”Då kändes det som att jag kunde andas igen, utan att känna att socialtjänsten var en fara. Mitt liv blev bättre. Från att det tidigare hade känts som att det var kört, så vände det och tog en annan riktning.” Abel får komma hem till sina föräldrar igen och med det kommer ett lugn och möjligheten att vara glad igen. ”Att komma hem är den bästa känslan som finns.”

Abel heter egentligen något annat.

Barn och unga på de statliga ungdomshemmen (SiS)

Vårt arbete med att synliggöra barns situation på de statliga ungdomshemmen har fortsatt även detta år. Vi har arbetat på uppdrag av barn som bär på egna erfarenheter av att ha varit placerade på SiS, men också för att driva fram förändring på strukturell nivå.

Vi vet att slutna vårdmiljöer är förknippat med särskilda risker för placerade barn och unga. Att bevaka dessa barns tillvaro och synliggöra deras situation är därför av största vikt för att se till att samhället inte brister i säkerställandet av deras trygghet och rättigheter.

Granskningar och rapporter:

Under 2023 har vi fortsatt att granska Statens institutionsstyrelses (SiS) ungdomshem. 2021 släppte Barnrättsbyrån rapporten "...och jag kunde inte andas" - En granskning av våld mot barn på de statliga ungdomshemmen. Rapporten fastslår att barn placerade på SiS utsätts för systematiskt våld i samband med avskiljning – SiS särskilda befogenhet att låsa in barn i isoleringsceller. I arbetet med rapporten var barns vittnesmål om sexuella kränkningar och övergrepp ständigt närvarande. Tillsammans med Childhood beslutade vi därför att fortsätta granska SiS, och denna gång med barns utsatthet för sexuellt våld i fokus. Resultatet blev Vem ska tro på mig? - En granskning av sexuella övergrepp på de statliga ungdomshemmen.

Rapporten visar på en omfattande rapportering av sexuella övergrepp, på i stort sett alla ungdomshem. I genomsnitt har en SiS-anställd per år dömts för våldtäkt mot ett placerat barn. I rapporten beskrivs också ett tydligt mönster där barnens egna uppgifter om sexuella övergrepp stannar inom SiS, trots att de enligt lag ska anmälas till åklagare och IVO.

Rapporten fick stort genomslag i media och i en debattartikel Aftonbladet 22 mars 2023 skrev Barnrättsbyrån tillsammans med Bris, Child10, ECPAT, Maskrosbarn, OKSE, Rädda Barnen och UNICEF med ett enat budskap:

Vi barnrättsorganisationer har ett tydligt budskap: det räcker nu. Det är hög tid att regeringen genomför en total reform av den statliga tvångsvården för barn.

Under hösten 2023 aviserade regeringen att en sådan utredning ska tillsättas.

Verksamhetsbesök på SiS

Under 2023 har Barnrättsbyrån inlett ett samarbete med SiS, där vi får möjlighet att besöka ungdomshem och träffa placerade barn och unga. Syftet med samarbetet är att stärka barn och ungas möjligheter att utkräva sina rättigheter, genom att få kontakt med en oberoende aktör som Barnrättsbyrån. Barn och unga placerade på SiS befinner sig i en särskilt utsatt situation, med kraftiga begränsningar av sina fri- och rättigheter. De har inte samma möjligheter att vända sig till hjälpinstanser, såsom Barnrättsbyrån, när de behöver hjälp. Vi vet också att barn och unga på SiS löper risk att utsättas för våld, övergrepp och missförhållanden.

Under 2023 har vi besökt tre ungdomshem: Råby utanför Lund, Brättegården i Vänersborg och Sävastgården i Boden (en del av SiS Johannisberg). Besöken har lett till en ökad kännedom om Barnrättsbyrån hos barn placerade på SiS och ett stort antal uppdrag från placerade barn.

Det är mitt liv

– ett projekt för att stärka placerade barn relationer, röster och rättigheter.

Barnrättsbyråns största målgrupp är placerade barn. När dessa barn hör av sig och ber om hjälp så handlar det ofta om deras relationer. Hastiga omplaceringar som medfört uppslitande relationer, syskon som splittrats eller barn med dålig kontakt med familj och vänner efter flera år på institution. Vanligt är också att barnet önskar en bättre relation till sin socialsekreterare.

När samhället tar över ansvaret för barn så behöver vi särskilt uppmärksamma och värna om deras viktiga relationer. I december 2022 fick vi det glädjande beskedet att Allmänna Arvsfonden beviljat stöd till vårt treåriga projekt "Det är mitt liv". I januari 2023 drog arbetet med projektet i gång. Projektet består av två delar: att utveckla modellen Barnets relationella stormöte, samt skapa en plattform där barn och unga med erfarenhet av att ha varit placerade utanför hemmet kan engagera sig för att förbättra villkoren för fler barn.

Barnets relationella stormöte

Under året har vi satt i gång ett utvecklingsarbete i arbetsgruppen. Till vår hjälp har vi vår handledare Carina Håkansson, doktor i psykologi och leg. terapeut med flera års erfarenhet från att arbeta med placerade barn. Vi har varvat teoretisk kunskap med att öva och pröva olika sätt att ta oss an relationella stormöten och hur vi ska utveckla modellen på Barnrättsbyråns sätt, det vill säga tillsammans med barnen. Barn har med stöd av oss bjudit in till flera relationella stormöten där föräldrar, socialtjänst och andra viktiga personer medverkat. Vi kan redan se att barnet får en given roll där deras röst och perspektiv får ta plats och bli viktig. Att samlas tillsammans bidrar till ett ökat engagemang runt barnet och att viktiga perspektiv blir synliga och görs talbara.

Unga röster

Vi har även startat upp Unga röster – en plattform där barn och unga med egna erfarenheter av samhällsvården får möjlighet att bidra med sina erfarenheter i syfte att förbättra villkoren för andra barn. Genom projektet har vi nu kunnat bygga upp en plattform för att mobilisera de barn och unga som vi tidigare har arbetat på uppdrag av och som har uttryckt en sådan vilja. Unga röster, med lokal förankring i Stockholm och Umeå, är nu en plattform där vi på Barnrättsbyrå ger förutsättningar för barn och unga att påverka system och politik genom att bidra med ovärderlig kunskap om brister i samhällssystemen. Vi har nu ett tryggt forum med engagerade barn och ungdomar som redan under projektår 1 bidragit med ovärderlig kunskap till de med makt och möjlighet att påverka. Här är ett axplock av Unga rösters aktiviteter under 2023:

- Bidragit med kunskap och erfarenheter i den statliga utredningen **Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter** (SOU 2023:40)
- Bidragit med kunskap och erfarenheter i den statliga utredningen **För barn och unga i samhällsvård** (SOU 2023:66)
- Bidragit med kunskap och erfarenheter om brister i samhällsvården i möte med socialtjänstministern Camilla Waltersson Grönvall.

"Jag vill ta min historia och mina erfarenheter och använda mig utav det för att göra skillnad. Jag vill vara en röst för de som inte kan höras. Så när jag kollar tillbaka på mitt liv och allt som hänt så finns det en mening med det. Det var inte i onödan jag gick igenom det, det var för att jag idag kanske kan förhindra att fler behöver gå igenom samma saker"

Elina, ungdom i Unga röster.

Barnkonventionen som lag

Sedan barnkonventionen blev lag 2020 har Barnrättsbyrån arbetat aktivt för att den nya barnrättslagen ska innebära en faktisk förbättring för enskilda barn.

När lagen kom gavs stort utrymme åt rätts-tillämparen att tolka och döma i enskilda fall och myndigheterna fick ovanligt lite vägledning i hur de skulle tolka lagen. Med hjälp av Childhood och Stenbecks stiftelse har vi därför de senaste åren utvecklat vårt juridiska arbete. Detta för att bidra till en praxis som stärker barns rättigheter och för att finnas där för de barn och unga som behöver få sin sak prövad och i de fall där de inte har rätt till ombud, driva processer tillsammans med barnen.

Strategisk processföring 2023

Genom de individuella uppdragen och dess prövningar, arbetar vi för att påverka för en större grupp barn med målet att även deras livsvillkor förbättras. Det gör vi genom så kallad strategisk processföring. Barnrättsbyråns strategiska processföring utifrån barnrättslagen innefattar många olika saker på flera olika arenor. Det kan handla om ansökningar eller skrivelser till myndigheter och nämnder, att driva mål i domstol, anmäla missförhållanden till tillsynsmyndigheter och lyfta frågor i rapporter och statliga utredningar m.m.

Under 2023 har vi lämnat in flera skrivelser och anmälningar till nämnd om hastiga omplaceringar. Det har handlat om barn som varit familjehems-placerade under en längre tid och som hastigt fått vetskap om att de ska omplaceras från sitt nuvarande familjehem till ett annat. Våra skrivelser har handlat om att uppmärksamma myndigheter om barns rätt till delaktighet och egenmakt i beslut som rör dem, att strida för deras rätt att klaga på beslut och tillgodose deras rätt till ett offentligt biträde enligt LVU. Genom vårt arbete, med orosanmälningar och skrivelser till nämnd, fick flera barn rätt till ett offentligt biträde i processen.

Pågående mål i domstol:

Barns rätt till kontakt med syskon som är placerade

Vi har under åren arbetat på uppdrag av flera barn som får svårt att behålla viktiga relationer i samband med placeringar. I det här fallet har barnet fått samma begränsningar till kontakt med sitt syskon som en förälder, så kallade umgänges-begränsningar, vilket försvårat syskonens relation. Frågan har inte tidigare prövats i överrätt och vi hoppas få prövningstillstånd i högsta förvaltnings-domstolen.

Rätten till ekonomiskt bistånd för barn som är papperslösa

En fråga som vi arbetat med i flera år och i många olika uppdrag. Där det innan barnkonventionen blev lag kom praxis som i korthet gav kommuner möjlighet att neka ekonomiskt bistånd.

Nu har vi ett mål i förvaltningsrätten där vi argumenterar för att frågan måste prövas inte bara utifrån socialtjänstlagen och LMA utan även Europakonvention och Barnkonventionen.

Barns rätt till identitet

Ett uppdrag som vi arbetat med i flera år, där ett barn som kommit hit som kvotflykting registrerats med felaktig ålder vilket resulterat i att han ses som vuxen och därmed fräntas allt det skydd och de rättigheter han ska tillgodoses som barn. Vi har argumenterat med utgångspunkt i barnets bästa och rätt till identitet, utifrån Barnkonventionen och Europakonventionen. I höstas lämnade vi in Barnrättsbyråns första klagomål till Europa-domstolen. Vi lyfter även våra barns röster och erfarenheter i offentliga utredningar och i två utredningar som presenterades 2023 har detta gjort stort avtryck: SOU 2023:40 och SOU 2023:66.

Barns möjligheter att klaga och utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen i svensk lagstiftning

Ni kan läsa mer om SOU 2023:40 i sin helhet på nästa uppslag, men en del i utredningen är särskild värd att lyftas inom ramen för vår strategiska processföring.

Det är deluppdragen som handlar om barns möjligheter att klaga och utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen i svensk lagstiftning. Där läggs nämligen en hel rad efterlängttade förslag som vi tror kommer stärka framför allt placerade barns rättigheter och processbehörighet. Förslagen är ett tydligt svar på de problem som vi lyft utifrån våra barn och ungas erfarenheter. Bland annat föreslås att:

- **barns rätt till** information om beslut och överklagande enligt LVU och LPT förtydligas,
- **placering och omplacering** av ett barn med stöd av socialtjänstlagen måste föregås av ett formellt och överklagbart beslut
- **ett barn ska ges möjlighet** att framföra sina åsikter i frågor som rör barnet

- **barn i större utsträckning ska få tillgång till** offentliga biträden, tex för att överklaga beslut om särskilda befogenheter på SIS-hem och socialnämndens ansvar att anmäla behov om offentligt biträde till domstolen förtydligas.

För barn och unga i samhällsvård

I oktober presenterades SOU 2023:66 För barn och unga i samhällsvård. Viktiga resultat från denna utredning är:

- **att den betonar vikten av** goda och nära relationer under och efter placering med t.ex. syskon
- **att vården för placerade barn ska vara** meningsfull och inte göra skada, vara rättssäker och inte präglas av uppbrott och oförutsägbarhet.

Det har bland annat resulterat i lagförslag om att vården ska utföras med omtanke under gynnsamma uppväxtförhållanden och att barn ska få råd och stöd utöver det som ges genom själva placeringen.

SOU 2023:40:

Förbättrade möjligheter att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen – en milstolpe!

På resan mot att fler barn och unga ska få tillgång till en barnrättsbyrå

2022 tillsattes den statliga utredningen Barns möjligheter att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen, som bland annat skulle utreda om staten ska finansiera barnrättsbyråer med oberoende barnombud i civilsamhället. För oss på Barnrättsbyrån innebar detta en viktig milstolpe! Vi har sedan starten arbetat för att belysa vikten av vår funktion och visa på hur en sådan kan göra stor skillnad i enskilda barn och ungas liv. Vår målsättning är att alla barn i Sverige ska få tillgång till oberoende barnombud och barnrättsbyråer. Att regeringen tillsatte denna utredning var ett steg i rätt riktning mot att nå det målet. Barnrättsbyråns generalsekreterare Elin Wernquist utsågs till expert i utredningen och vi har under 2023 på olika sätt fått möjlighet att lyfta barns erfarenheter och barnombudets roll i utredningsarbetet.

Januari

På studieresa med utredningen

I januari 2023 arrangerade Barnrättsbyrån en studieresa till England och Wales, där vi tillsammans med utredningssekreterarna Christopher Carlsson och Lina Hjorth Warlenius, Maskrosbarn och Childhood, tittade på det brittiska systemet för oberoende barnombud i civilsamhället. Ett system som funnits i Storbritannien i över 20 år.

Mars

Barn och ungas erfarenheter

Barnrättsbyråns barn och unga har fått berätta om sina erfarenheter av samhällssystemen genom intervjuer och en gruppträff i mars 2023, där socialtjänstministern Camilla Waltersson Grönvall och utredningens expertgrupp deltog.

Augusti

Utredningen presenteras

I augusti 2023 lämnade utredningen över sitt betänkande till regeringen. Utredningen föreslår att Sverige ratificerar det tredje tilläggsprotokollet till barnkonventionen om ett individuellt klagomålsförfarande för barn. Utredningen lämnar också ett antal lagförslag för att säkerställa barns möjligheter att klaga och utkräva sina rättigheter. Slutligen rekommenderar utredningen att staten ska bidra till etableringen av barnrättsbyråer med oberoende barnombud i det svenska civilsamhället.

2024 och framåt

På Barnrättsbyrån vet vi vilken skillnad ett oberoende barnombud kan göra för barn som har fått sina rättigheter kränkta. Att en statlig utredning fastslår att Sverige behöver barnrättsbyråer är ett viktigt erkännande. Nu arbetar vi för fullt för att regeringen skyndsamt ska göra verklighet av utredningens förslag.

Barnens röster 2022 – 2023:

En utvärdering av Barnrättsbyråns arbete med barn och unga.

Under 2023 inleddes arbetet med att utvärdera vårt arbete med barn och unga. Utvärderingen har genomförts av extern utredare, fil.dr. Jonna Rennerskog, och bygger på en enkätundersökning och kvalitativa intervjuer.

Utvärderingen visar att vi får mycket positiv återkoppling från de barn, ungdomar och vuxna som deltagit. Barnen känner sig välkomna, lyssnade till och trodda på av Barnrättsbyrån. De upplever i hög utsträckning att de görs delaktiga, att deras rättigheter är viktiga för oss och att vi kämpar för deras rättigheter.

"Dom förstod det jag sa, dom försökte göra allting i deras makt, att du får inte känna dig ensam, jag kände att dom litade på mig och då kunde jag säga allting. Då kände jag mig trygg och då kan jag prata om det här. Dom litade på mig och trodde på varenda sak som jag sa."

Utvärderingen visar också att Barnrättsbyrån fyller en viktig lucka i samhället och att vårt arbete uppfattas som unikt. Det handlar både om vår möjlighet att driva individärenden och vår förmåga att höra barnen och ta barnens perspektiv. Många beskriver att det var i kontakten med Barnrättsbyrån som de för första gången möter en vuxen som kan se deras problem med deras ögon. De beskriver också hur de oberoende barnombuden fungerar som barnens språkrör och kan hjälpa dem att bli hörda av omsorgssystemet och skolan.

"... vi pratade och vi planerade så jag kände mig väldigt delaktig för dom tog med mig i allting och det var inte så att dom bestämde utan jag bestämde och dom gjorde det jag tyckte typ, dom liksom förde min röst."

Majoriteten av barnen upplever att deras situation har förändrats efter kontakten med Barnrättsbyrån. I utvärderingen beskrivs att förändringen kan ligga i allt ifrån att våra oberoende barnombud fungerade som emotionellt stöd under en svår period, till att de fick hjälp att komma tillbaka till det hem de ville bo i.

"Dom är verkligen med, och är med och pushar, för att få tydliga svar och inte bara jag vet inte. Vad som ska hända med mig, när jag ska flytta, vart jag ska flytta, hur ser planeringen ut och allt sånt. Så dom ligger på."

Det beskrivs också hur våra aktiviteter och samhällskontakter skapar en plattform för barnen och ungdomarna att göra sina röster hörda av personer i maktposition, så som politiker och företrädare för myndigheter. De barn och ungdomar som deltagit i sådana aktiviteter beskriver hur det bidragit till en starkt känsla av att bli hörd och en starkt anknytning till samhället.

Läs utvärderingen i sin helhet på vår hemsida barnrattsbyran.se/publikationer.

"... vi pratade och vi planerade så jag kände mig väldigt delaktig för dom tog med mig i allting och det var inte så att dom bestämde utan jag bestämde och dom gjorde det jag tyckte typ, dom liksom förde min röst."

////

Hållbarhetsrapport 2023

Hur vi tar socialt, ekonomiskt och miljömässigt ansvar

Barnrättsbyråns hållbarhetsarbete 2023

På Barnrättsbyrån definierar vi hållbarhet i form av tillgängliggörandet av barn och ungas rättigheter i enlighet med FN:s barnrättskommitté, barnkonventionen. Vi står bakom Agenda 2030 och bidrar till de globala mål som 2015 röstades fram av FN.

I vårt dagliga arbete gör vi allt vi kan för att alla barn och unga i Sverige ska få sina rättigheter tillgodosedda. Genom vårt arbete påverkar vi inte bara de barn vi arbetar på uppdrag av här och nu, utan även samhället i stort.

■ **Grunden i vår verksamhet** faller inom ramen för social hållbarhet. Vi arbetar direkt med barn och unga för att stärka deras rättigheter vilket bidrar till en social hållbar utveckling för barn. Som arbetsgivare tar vi socialt ansvar för våra anställda, i form av en god arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

■ **Barnen är de som** kommer påverkas mest av rådande klimatförändringar. Vårt arbete med miljömässig hållbarhet handlar om att vi gör medvetna val kring de negativa avtryck vår verksamhet kan medföra.

■ **Vi arbetar för en** effektiv och transparent fördelning av de medel vi får in, så att de hamnar där de gör störst nytta: i vårt direkta arbete med barnen. Vi har processer som hjälper oss upprätthålla en ekonomisk hållbarhet.

Denna hållbarhetsredovisning är inspirerad av Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer vad gäller hållbarhetsredovisning vilket gör det möjligt för våra intressenter att värdera vår verksamhet utifrån ett transparent helhetsperspektiv.

Intressenter

Hållbarhetsredovisningen fokuserar på de områden som vi tillsammans med våra intressenter anser vara viktigast. Då vi arbetar för barn och ungas rättigheter är barnen våra främsta intressenter. Där till anställda, medlemmar, allmänheten, privata givare, stiftelser, företag samt den offentliga sektorn som har ansvar att tillgodose barns rättigheter.

Vår koppling till FN:s globala mål

Barnrättsbyrån möter en väldigt utsatt grupp barn och unga där majoriteten på olika sätt är beroende av samhällets insatser. En stor och viktig del i vårt uppdragsarbete handlar om att vara ett stöd i kontakt med olika myndigheter för att säkerställa att barnen får den hjälp de har rätt till. Det kan handla om allt ifrån att skydda barn och unga på SiS mot våld och övergrepp, att hjälpa en ungdom med psykisk ohälsa och missbruksproblematik att få rätt vård, att barn med olika typer av funktionsnedsättningar får individanpassat stöd i vardagen eller att barn blir lyssnade på och respekterade i processer och beslut som rör deras liv. Nedan är några av de främsta frågor vi fokuserar på som knyter an till FN:s globala mål.

1.3 Inför sociala trygghetssystem

Införa nationellt lämpliga system och åtgärder för socialt skydd för alla, inklusive grundskydd, och senast 2030 säkerställa att de omfattar en väsentlig andel av de fattiga och de utsatta.

3.8 Tillgängliggör sjukvård för alla

Åstadkomma allmän hälso- och sjukvård för alla, som även skyddar mot ekonomisk risk, tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård av god kvalitet liksom tillgång till säkra, effektiva och ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin av god kvalitet.

4.A Skapa inkluderande och trygga utbildningsmiljöer

Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, fredlig, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla.

5.2 Utrota våld mot och utnyttjandet av kvinnor och flickor

Avskaffa alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering.

10.3 Säkerställ lika rättigheter för alla och utrota diskriminering

Säkerställ lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall, bland annat genom att avskaffa diskriminerande lagstiftning, politik och praxis och främja lagstiftning, politik och åtgärder av lämpligt slag i detta hänseende.

16.2 Skydda barn mot övergrepp, utnyttjande, människohandel och våld

Eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn.

16.3 Främja rättssäkerhet och säkerställ tillgång till rättvisa

Främja rättssäkerheten på nationell och internationell nivå samt säkerställa lika tillgång till rättvisa för alla.

16.10 Säkerställ allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna

Säkerställ allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.

16.B Främja och verkställ icke-diskriminerande politik och lagstiftning

Verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling.

Hur vi tar socialt, miljömässigt och ekonomiskt ansvar

Social hållbarhet

Externt

På Barnrättsbyrån låter vi vårt sociala ansvar genomsyra samtliga delar av vårt externa arbete. Vi värnar mänskliga rättigheter, jämställdhet, mångfald och hållbarhet i alla delar av vårt arbete – från insidan av våra kontor till de barn och unga vi dagligen möter utanför.

Barnrättsbyrån kämpar för att barn och unga ska tas på allvar och få rätt hjälp av samhället. Det gör vi genom att erbjuda socialt och juridiskt stöd, råd och praktisk hjälp i frågor som rör alla barns rättigheter. Under de senaste åren har vi med hjälp av våra samarbetspartners kunnat ta stora kliv i arbetet med att bidra till att barnkonventionen respekteras och efterlevs av beslutsfattare på alla nivåer i det svenska samhället.

Internt

För att vi som organisation och arbetsgivare ska kunna bidra till en socialt hållbar utveckling och samtidigt driva vårt arbete på ett hållbart sätt, är det viktigt att vi tar vårt sociala ansvar internt. Vi vill skapa de bästa förutsättningarna för en snäll och trygg arbetsplats som kännetecknas av ödmjukhet och respekt för varandra.

Barnrättsbyrån som arbetsplats

Vi arbetar tillsammans för att Barnrättsbyrån ska vara en snäll barnrättsorganisation och en arbetsplats där medarbetare trivs och mår bra, har ett stort handlingsutrymme och mandat och får utlopp och användning av sitt engagemang. Arbetsgruppen har tagit fram tre huvudområden för vårt arbetsmiljöarbete:

■ Meningsfullhet och utveckling

Barnrättsbyrån ska vara en trygg, omsorgsfull och kreativ arbetsplats, där varje enskild medarbetare får mandat att agera och använda sitt engagemang.

Arbetet förutsätter ett ständigt lärande hos medarbetaren och arbetsplatsen som helhet som stöttas av arbetsgivaren.

■ Livet i övrigt

Barnrättsbyrån ska vara en arbetsplats som tar hänsyn till livets alla delar. Arbetslivet är bara en del av livet i stort. Balansen mellan arbete och fritid är avgörande för att medarbetare ska hålla på sikt. Hos oss innebär det bl.a. att det finns en flexibilitet i planeringen av arbetet och att, givet livets förutsättningar, så kan prestationen på jobbet skifta. Då hjälps vi åt och ställer upp för varandra.

■ Förebygga ohälsa och olyckor

Barnrättsbyrån ska vara en hållbar arbetsplats där vi genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete förebygger ohälsa och olyckor. Det innebär bl.a. att vi har rutiner och kunskap för att arbeta systematiskt med vår arbetsmiljö och tydliga och återkommande forum för detta.

Mångfald och jämställdhet

Alla medarbetare på Barnrättsbyrån ska ha lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller anställningsform. Vi strävar alltid efter att bredda representationen i arbetsgruppen vid nyrekryteringar. Barnrättsbyrån är medlemmar i Fremia där vi tecknat kollektivavtal för samtliga anställda.

Miljömässig hållbarhet

Klimatfrågan är viktig för oss och våra intressenter. För en organisation som jobbar för barn och ungas rättigheter är det extra viktigt att vi tar vårt ansvar för miljön och klimatet. Genom att minska vår miljöpåverkan kan vi bidra till att framtidens generationer och de barn vi möter idag ges bättre förutsättningar för en hållbar framtid.

Så här arbetar vi för att minska vår miljöpåverkan:

Resor och transporter:

En stor del av vårt arbete handlar om att möta barn och unga där de befinner sig. Då en majoritet av barnen är placerade runt om i landet innebär det en del resor för barnombuden. I och med att resandet är en förutsättning för vår ändamålsuppfyllelse är vi måna om att i så stor utsträckning det är möjligt resa med tåg eller kollektivtrafik.

Inköp och kontor:

Vi försöker i vårt dagliga arbete göra medvetna hållbara val när det kommer till inköp och vi ser alltid till att välja reparation och återbruk framför nyinköp när det är möjligt, detta för att inte bidra till överkonsumtion.

Ekonomisk hållbarhet

Vi tar vårt ekonomiska ansvar genom att hela tiden ha en öppen och transparent dialog kring hur vi hanterar de ekonomiska medel vi får. Vi är alltid noga med hur vi nyttjar våra resurser till fördel för vårt arbete. Vi är måna om att skapa ett förtroende hos våra samarbetspartners och att visa att vi håller en effektiv resursförbrukning. För att säkerställa detta har vi ett flertal kontrollfunktioner både internt och externt:

Rapportering och redovisning

Barnrättsbyrån har inarbetade processer och system för att kontrollera och säkerställa att redovisningen är korrekt och följer de krav och riktlinjer som finns. Våra redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen, BFNAR 2012:1 (K3) och Giva Sveriges styrande riktlinjer för årsredovisning. Revisioner utförs av Ernst & Young AB.

Giva Sveriges kvalitetskod

Sedan 2019 är Barnrättsbyrån medlem i Giva Sverige (branschförening som arbetar för tryggt givande) och tillämpar dess etiska kvalitetskod där nyckelorden är respekt, öppenhet, trovärdighet och kvalitet. Vi bär med stolthet märkningen *Tryggt Givande*.

Svensk Insamlingskontroll

Barnrättsbyrån har 90-konto via Svensk insamlingskontroll vilket innebär att vi granskas så att insamlingar inte belastas med oskäliga kostnader, att goda marknadsföringsmetoder används samt att ändamålsenliga metoder för insamlingskontroll utvecklas.

////////

Årsredovisning för Barnrättsbyrån Sverige

Org.nr: 802490-6771

Styrelsen för Barnrättsbyrån Sverige får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2023.

Förvaltningsberättelse

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i hela kronor (kr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN – DET HÄR ÄR BARNRÄTTSBYRÅN

Barnrättsbyrån är fristående, partipolitiskt och religiöst obunden barnrättsorganisation som kämpar för att barn och unga ska tas på allvar och få rätt hjälp av samhället. Vi arbetar på uppdrag av barn och unga och erbjuder socialt och juridiskt stöd, råd och praktisk hjälp i alla frågor som rör barns rättigheter. För att förändra för en större grupp barn förmedlar vi våra barn och ungas erfarenheter till politiker och andra beslutsfattare med makt att förändra. Vår vision är ett samhälle där barn och unga tas på allvar och ges möjligheten till att leva ett gott liv. Alla barn och unga, 0–21 år, är välkomna att höra av sig till oss för att ge oss ett uppdrag, men Barnrättsbyrån riktar sig särskilt till barn med omfattande behov av stöd och hjälp och som av olika anledningar saknar tillräckligt sådant stöd från vårdnadshavare eller andra vuxna i sin närhet. Vårt arbete utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen. Genom att arbeta för en förbättrad hälsa och livssituation för barn och unga bidrar Barnrättsbyrån också till flera av FN:s mål om en hållbar och fredlig utveckling, Agenda 2030.

Barnrättsbyrån är en ideell förening som finns i Stockholm och Umeå. Föreningen har sitt säte i Stockholms kommun. Barnrättsbyråns verksamhet bedrivs med hjälp av medel från stat och kommun, stiftelser, företag och privatpersoner. 2023 är organisationens nionde verksamhetsår.

ÄNDAMÅLSUPPFYLLELSE

Uppdragsarbete – direkt stöd och hjälp till barn och unga

Att arbeta på uppdrag av barn är Barnrättsbyråns kärna. Alla uppdrag ser olika ut och det finns inga färdiga mallar eller manualer. Vår metod grundar sig i ett gemensamt utforskande som vi summerar i tre steg: lyssna, formulera och agera. När ett barn hör av sig till oss får det berätta sin historia. Det är vårt jobb att lyssna, och tro på, det barnet berättar. När vi tillsammans har en bild av situationen, pratar vi om vilken hjälp barnet behöver. Om barnet önskar vår hjälp formulerar vi ett uppdrag som barnet ger till oss. Sedan sätter vi i gång och agerar. Det kan innebära många olika saker: vi pratar, skriver, ringer och följer med på möten. Det viktigaste är att vi gör allt tillsammans med barnet.

De barn och unga som vänder sig till Barnrättsbyrån lever i utsatta livssituationer. Ofta vill de ha hjälp att förstå sin situation, vilka rättigheter de har och få stöd i kontakten med myndigheter. Och kanske viktigast av allt – någon som lyssnar och tar dem på allvar i en mycket svår situation.

Under 2023 arbetade Barnrättsbyrån på uppdrag av 59 barn och unga, 37 i Stockholm och 22 i Umeå. I princip samtliga barn och unga vi arbetat på uppdrag av har önskat stöd i kontakt med ansvarig myndighet, vilket främst varit socialtjänsten men också Statens institutionsstyrelse (SiS), rättsväsendet, skola, barn- och ungdomspsykiatri och Migrationsverket. Medelåldern på de barn och unga vi arbetat på uppdrag av under året har varit 14 år, där den yngsta har varit 1 år och den äldsta 21 år. 76 % av uppdragsgivarna identifierar sig som tjejer, 24 % identifierar sig som killar. I 90 % av de uppdrag vi haft under året har barnet eller ungdomen varit placerad, på till exempel institution, i familjehem, jourhem, eller levt i hemlöshet eller i en osäker boendesituation, vilket är en markant ökning mot tidigare år. Vi har därför fortsatt att fokusera på våra barn i samhällets vård både i det operativa arbetet och i påverkansarbetet under 2023.

Under 2023 inledde vi ett nytt Arvsfondsprojekt, "Det är mitt liv", för att stärka placerade barns relationer, röster och rättigheter. Inom ramen för detta projekt har vi startat vårt nya råd för barn och unga "Unga röster" och börjat utveckla metoden "barnets relationella stormöte".

Ett verktyg där barnet får sätta agendan och bjuda in sina viktiga personer, både privata och professionella, för att stärka dessa relationer och få bli hörd och förstå sin situation bättre.

Vi har likt föregående år bland annat arbetat på uppdrag av flera barn som varit familjehemsplacerade under en längre tid och som hastigt fått vetskap om att de ska omplaceras från sitt nuvarande familjehem till ett annat. Våra insatser för dessa barn har handlat om att uppmärksamma myndigheter om barns rätt till delaktighet och egenmakt i beslut som rör dem, att strida för deras rätt att klaga på beslut och tillgodose deras rätt till ett offentligt biträde enligt LVU. Genom vårt arbete, med oros-anmälningar och skrivelser till nämnd, fick flera barn rätt till ett offentligt biträde i processen.

Under året har vi fått ett ökat antal uppdrag från barn placerade på SiS, via våra granskningar och uppmärksamhet i media och på sociala medier samt verksamhetsbesök som vi sedan hösten 2023 gör i samverkan med SiS. Det är komplexa uppdrag som både berör barnets kontakt med socialtjänsten och hur de har det på SiS, vilket innefattar både våld, övergrepp och andra kränkningar av personal samt bristande vård och bemötande.

Vi har fortsatt att utveckla vårt arbete med strategisk processföring som en del i vårt direkta uppdragsarbete, med målet att förbättra situationen för fler barn i Sverige. Under verksamhetsåret har vi haft flera pågående mål i domstol. Bland annat gällande ekonomiskt bistånd för papperslösa barnfamiljer och umgängesbegräsningar mellan syskon för placerade barn. I år lämnade vi också in vårt första klagomål till Europadomstolen, om barns rätt till identitet - ett uppdrag vi arbetat med under flera år. Vi har även gjort flera anmälningar till tillsynsmyndigheter, exempelvis ett till JO där barnet fick upprättelse i form av kritik riktad till den ansvariga kommunen, för bristande arbete med att ta emot ansökan om ekonomiskt bistånd.

Utöver de 59 uppdragen har vi under 2023 haft 628 stödjande kontakter där varje kontakt är ett samtal, möte eller stöd via mejl som inte lett till ett uppdrag, oftast på grund av att vi har haft fullt i verksamheten. Det är något högre än 2022 (598) men fortsatt i linje med vår prioritering av det direkta arbetet med barn och unga vi arbetar på uppdrag av, framför att finnas till för hjälpsökande vuxna som ofta ringer på mottagningstelefonen. Det höga trycket i mottagningen pekar alltså fortsatt på att det finns ett stort behov av vår hjälp och funktion.

Måluppfyllelse i uppdragsarbetet

I slutet av året gav vi i uppdrag till en extern utredare, fil.dr. Jonna Rennerskog, att utvärdera Barnrättsbyråns arbete genom en enkätundersökning och kvalitativa intervjuer. Totalt deltog 26 barn, unga och vuxna i utvärderingen. Syftet var att låta barn och ungdomar, samt i vissa fall deras familjehemsföräldrar och föräldrar, berätta om sina upplevelser av Barnrättsbyrån. Utvärderingen visar på mycket positiva resultat. Barnen känner sig välkomna, lyssnade till och trodda på av Barnrättsbyrån. De upplever i hög utsträckning att de görs delaktiga, att deras rättigheter är viktiga för Barnrättsbyrån och att organisationen kämpar för deras rättigheter. Barnen och ungdomarna beskriver olika dimensioner av upplevelsen av att bli hörda av Barnrättsbyrån, där det relationella arbetet är särskilt viktigt.

Utvärderingen visar också att Barnrättsbyrån fyller en viktig lucka i samhället och att vårt arbete uppfattas som unikt. Det handlar både om Barnrättsbyråns möjlighet att arbeta på uppdrag av enskilda barn, förmågan att ta barnens perspektiv och bidra till en förbättrad situation. Vidare handlar det om Barnrättsbyråns förmåga att i det individuella fallen kunna höja barnens status som rättighetsbärare. Samtidigt beskrivs hur Barnrättsbyråns aktiviteter och samhällskontakter skapar en plattform för barnen och ungdomarna att göra sina röster hörda av personer i maktposition, så som politiker och företrädare för myndigheter.

Påverkansarbete

Barnrättsbyrån har under 2023 fortsatt att på olika sätt arbeta för att lyfta våra barns erfarenheter till myndigheter och beslutsfattare på lokal, regional och nationell nivå. Vi har fortsatt kampen för barnen på SiS och deras rätt att skyddas mot våld och övergrepp. Ett arbete som uppmärksammats både politiskt och medialt.

Under året släppte vi en uppföljningsrapport på 2021 års rapport om våld ”...och jag kunde inte andas” – en granskning av våld mot barn på de statliga ungdomshemmen. Uppföljningsrapporten visade att trots omfattande insatser och åtgärder är situationen för barn på SiS fortsatt alarmerande. Det går inte att dra slutsatsen att varken våld mot barn eller andra missförhållanden inom myndigheten minskar. Vi släppte även en ny granskning ”Vem ska tro på mig?” 2023, som visar på allvarliga problem med sexuella övergrepp och kränkningar mot barn på de statliga ungdomshemmen. Rapporten visar att detta är ett strukturellt problem och att barnens egna uppgifter om sexuella övergrepp stannar inom SiS, trots att de enligt lag ska anmälas till åklagare och IVO. Tillsammans med BRIS, Maskrosbarn, Ecpat, Rädda Barnen och Unicef har vi deltagit i flera möten med socialtjänstministern, Camilla Waltersson Grönvall, för att verka för en total reform av den statliga tvångsvården.

Under året har vår generalsekreterare Elin Wernquist medverkat som expert i utredningen *Barns möjligheter att klaga och utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (SOU 2023:40)* och vi har även tillsammans med bland annat Maskrosbarn arbetat tillsammans med barn och unga som bidragit i utredningen. I augusti blev utredningen färdig och den är ett historiskt erkännande av gruppen barn med omfattande behov som saknar tillräckligt stöd i sin omgivning och ett erkännande av barns rätt till upprättelse. Ett av delförslagen från utredningen är att staten bör bidra till försöksverksamhet med barnrättsbyråer som bedriver verksamhet med oberoende barnombud. Under hösten gick utredningen ut på remiss och vi anordnade ett stort digitalt remisseminarium tillsammans med Bris i december. Remisstiden går ut i februari 2024 och vi fortsätter att arbeta för att utredningens förslag ska bli verklighet.

Vi har också medverkat och lyft våra barns röster i den statliga utredningen *Barn och unga i samhällets vård (SOU 2023:66)* och lämnat in en rad remissyttranden i ärenden som rör vår målgrupp. Unga röster har också i samverkan med Region Västerbotten bidragit till en strategi för god hälsa, dessutom har en medlem i Unga röster medverkat i en konferens för placerade barns rättigheter som Maskrosbarn anordnade under hösten.

Under 2023 var Barnrättsbyrån väldigt synliga i den politiska debatten och vi omnämndes 539 gånger i media under året vilket motsvarar ett PR-värde på 23,6 mkr. Av dessa genererade rapportsläppet i mars 381 omnämnan. Genom ett ihärdigt och långsiktigt påverkansarbete i kombination med vårt uppdragsarbete säkerställer vi barns rättigheter i praktiken.

Utveckling och kunskap

Våra upprättade samarbeten med våra nätverk och kunskapspartners - Barnrättscentrum, Operativa Nätverket för strategisk processföring (ONSP), Rättsrådet och Rättighetsverkstad tillsammans med Stockholm stad har även de fortsatt under året med regelbundna träffar och samtal. Under året har vi haft tre Rättsråd, fyra träffar med ONSP och en rättighetsverkstad. Nytt för i år är Unga röster, vårt nyinrättade råd och del av vårt Arvsfondsprojekt. Ett råd som består av barn och unga som tidigare gett oss uppdrag och som nu vill vara med och påverka för andra barn och ungas rättigheter. De har spelat en avgörande roll i de utredningar och möten de deltagit i under året.

SÅ HÄR STYRS BARNRÄTTSBYRÅN

Styrelse

På årsmötet den 28 april 2023 beslutades att styrelsen skulle ha följande sammansättning:

Ordförande:

Kajsa Korsgren, Tf ekonomichef RFSU

Ledamöter:

Louise Dane, Doktor i offentlig rätt, jurist Asylrättscentrum

Johan Lindahl, Seniorkonsult och delägare, Westander

Agneta Widerståhl, Jurist, f.d vice stadsjurist och barnombudsman i Stockholms stad

Valberedning:

Elin Wernquist, Generalsekreterare, Barnrättsbyrån

Ida Hellrup, Biträdande generalsekreterare, Barnrättsbyrån

Revisorer:

Vid årsmötet valdes Ernst & Young AB som revisor, med auktoriserad revisor

Sanna Lindén som huvudansvarig representant.

Styrelsen har haft 6 ordinarie styrelsemöten samt ett årsmöte under 2023. Ingen ersättning utgår till styrelsen.

Barnrättsbyråns kansli

Barnrättsbyråns huvudkontor ligger på Södermalm i Stockholm och leds av grundare och generalsekreterare Elin Wernquist, biträdande generalsekreterare Ida Hellrup samt verksamhetschef Emma Wennerström. Tillsammans med ekonomi- och insamlingsansvarig Klara Blank och kommunikation- och insamlingsansvarig Gabrielle Iselius bildar de organisationens kansli.

Anställda

Barnrättsbyrån har under verksamhetsåret haft 17 anställda, 12 i Stockholm och 5 i Umeå. Organisationen utgjordes under året av följande medarbetare:

Stockholm:

Elin Wernquist, generalsekreterare

Ida Hellrup, biträdande generalsekreterare (tillbaka från föräldraledighet april 2023)

Emma Wennerström, verksamhetschef

Klara Blank, ekonomi- och insamlingsansvarig (tillbaka från föräldraledighet augusti 2023)

Gabrielle Iselius, kommunikation- och insamlingsansvarig

Babak Behdjou, jurist och barnombud (tjänstledig sedan januari 2022)

Karin Henriksson, socionom och barnombud (föräldraledig sedan mars 2023)

Karl Kjellberg, jurist och barnombud (påbörjade anställning januari 2023)

Lisa Swanson Carlström, ansvarig jurist och barnombud (avslutade anställning september 2023)

Malin Ramberg, socionom och barnombud

Moa Sundell, socionom och barnombud (påbörjade anställning maj 2023)

Jonna Rennerskog, fil. Dr i Kriminologi, extern utvärderare (projektanställning december 2023)

Umeå:

Anna Wibron, socionom och barnombud (föräldraledig sedan december 2022)

Jenny Emilsson Hedman, beteendevetare och barnombud

Moises Löfroth, jurist och barnombud (avslutade anställning februari 2023)

Tim Tjernlund, socionom och barnombud (vikariat februari-december 2023)

Olivia Henriksson, socionom och barnombud (påbörjade anställning september 2023)

Medlemmar

Barnrättsbyrån hade 19 medlemmar år 2023. Medlemsavgiften kostar 200 kronor per år men är gratis för ungdomar som vi arbetat på uppdrag av.

Giva Sveriges kvalitetskod

Sedan 2019 är Barnrättsbyrån medlem i Giva Sverige (branschförening som arbetar för tryggt givande) och tillämpar dess etiska kvalitetskod där nyckelorden är respekt, öppenhet, trovärdighet och kvalitet. Vartannat år ska en extern revisor granska och intyga att organisationen efterlever kvalitetskoden. Senaste detta genomfördes var september 2022 av Barnrättsbyråns revisorer.

Svensk Insamlingskontroll

Barnrättsbyrån har 90-konto via Svensk Insamlingskontroll vilket innebär att vi granskas så att insamlingar inte belastas med oskäligen kostnader, att goda marknadsföringsmetoder används samt att ändamålsenliga metoder för insamlingskontroll utvecklas.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER RÄKENSKAPSÅRET

Vi klev in i 2023 med nyligen beviljade medel från Arvsfonden och en större donation från Jonas och Christna af Jochnick Foundation. Det har varit ett år med omsättning i personalstyrkan, på grund av flera föräldraledigheter och några medarbetare som gått vidare till andra utmaningar. Fokus har därför varit på både rekrytering och inskolning av nya medarbetare och att säkra upp organisationen i form av en omorganisation i kansliet. Omorganisationen har fallit väl ut och vi står bättre rustade för framtiden. Insamlingsarbetet har snarare fokuserat på att säkra upp kommande år. Vi ser fortsatt vikten av att ha ett balanserat insamlingsarbete och kommer därför nästkommande år att fortsätta att arbeta för en bred finansieringsbas.

Vi kan se att barns rättigheter på vissa områden inskränks och hotas till följd av nya politiska åtgärder och beslut och vi samverkar därför med andra barnrättsorganisationer för att göra det vi kan för att motverka de repressiva förslagen som läggs fram. På andra områden kommer reformer och utredningar som kraftigt stärker barns rättigheter, både inom den statliga tvångsvården och vad gäller barns rätt till upprättelse när deras rättigheter kränkts.

HÅLLBARHETSUPPLYSNINGAR

Barnrättsbyrån verkar för att barn och unga ska få tillgång till rätt hjälp av samhället och vår vision är ett samhälle där barn och unga tas på allvar och ges möjligheten till att leva ett gott liv. I grund och botten handlar det om social hållbarhet. För Barnrättsbyrån innebär det att vi arbetar på uppdrag av enskilda barn och unga, att samla och stärka nätverken runt barnen och att lyfta barnens erfarenheter i olika led för att förbättra situationen för fler barn. Genom vårt arbete påverkar vi inte bara de barn vi arbetar på uppdrag av här och nu utan även samhället i stort. Vi försöker i vårt dagliga arbete göra medvetna, hållbara val, i allt ifrån inköp till hur vi reser.

Medarbetare

Barnrättsbyrån bestod under verksamhetsåret av 15 medarbetare. Den överhängande majoriteten är kvinnor.

Under året har vi, som en del i vårt arbetsmiljöarbete, arbetat med vår handledare, leg. terapeut Carina Håkansson, där vi haft löpande handledning för arbetsgruppen var fjärde vecka. Vi har fortsatt implementera arbetsmiljöpolicy, framtagna tillsammans med HR-konsult Johan Welanders, som fastställdes av styrelsen 2022.

Barnrättsbyrån har under 2023 varit medlemmar i Fremia där vi har kollektivavtal för samtliga anställda.

FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING

Barnrättsbyråer som funktion

I och med utredningen SOU 2023:40 är det än tydligare att vår funktion behövs och att detta har stöd av, vad det ser ut som nu, en majoritet av remissinstanserna. Vi ser att vi även framåt fyller en viktig roll i samhället när det kommer till att förverkliga barns rättigheter i praktiken. Det finns fortsatt ingen annan organisation som erbjuder oberoende barnombud och arbetar utifrån alla barns rättigheter på det sätt som Barnrättsbyrån gör, med enskilda barn och i påverkansarbete. Vi kommer under kommande år arbeta målinriktat för utredningens och barnrättsbyråernas implementering i Sverige.

Tematiskt fokus

Under nästkommande år kommer vi fortsätta ha fokus på frågan kring placerade barns röster, relationer och rättigheter, något vi beviljats specifika medel från Arvsfonden för att arbeta med 2023–2025. Vi kommer också fortsätta att arbeta för att driva fram förändring av den statliga ungdomsvården (SiS) och stärka skyddet för barn mot våld och övergrepp under sina placeringar. Detta genom en uppföljningsrapport för 2023 som släpps 2024 och genom att förhoppningsvis bidra i utredningsarbetet för reformen av den statliga tvångsvården samt tillhörande påverkansarbete.

Intern omorganisering

I början på januari 2023 beslutade styrelsen om en omorganisation av verksamheten vad gäller ledning och kansli. Detta för att på bästa sätt ta vara på våra resurser, minska personalmässig sårbarhet och ge ännu bättre förutsättningar för att utveckla flera av organisationens verksamhetsområden, detta samtidigt som vi behåller det delade ledarskapet. Elin Wernquist, generalsekreterare, och Ida Hellrup, biträdande generalsekreterare, är fortsatt ytterst ansvariga för att driva verksamheten, med särskilt fokus på påverkan och utveckling. Emma Wennerström är operativ verksamhetschef med arbetsgivaransvar för barnombuden. Klara Blank och Gabrielle Iselius bildar ett team gemensamt ansvariga för ekonomi, insamling och kommunikation.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Efter valet hösten 2022 har vi sett en utveckling av ett politiskt klimat där civilsamhällets roll i demokratin ifrågasatts. En utveckling där vi identifierar risk för påverkan både vad gäller finansiering såväl som civilsamhällets handlingsutrymme. Barnrättsbyråns ledning fortsätter att bevaka denna utveckling och ser ett fortsatt behov av att samverka med övriga aktörer i civilsamhället för att agera för och värna ett oberoende civilsamhälle som står upp för mänskliga rättigheter.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Årets verksamhetsintäkter uppgår till 10,3 mkr (8,3 mkr, 2023). Ökningen beror främst på att vi gick in i året med ett stort beviljat anslag om projektmedel från Allmänna Arvsfonden på ca 3 mkr/år samt att vi fick en gåva från Jonas och Christna af Jochnick Foundation.

RESULTAT OCH STÄLLNING

FLERÅRSÖVERSIKT <i>Allmänna förutsättningar Resultat (tkr)</i>	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	10 355	8 361	9 369	7 904
Verksamhetens kostnader	-9 845	-8 786	-9 394	-7 869
Verksamhetens resultat	510	-424	-25	35
Resultat från finansiella investeringar	-1	-1	-1	-1
Årets resultat	510	-425	-26	34

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL	Balanserat kapital	Summa kapital
Belopp vid årets ingång	1 709 216	1 709 216
Årets resultat	509 560	509 560

Belopp vid årets utgång	2 218 776	2 218 776

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

RESULTATRÄKNING

RESULTATRÄKNING	NOT	2023-01-01 –2023-12-31	2022-01-01 –2022-12-31
Verksamhetens intäkter			
Medlemsavgifter		2 000	2 200
Gåvor	2	514 642	61 644
Bidrag	2	9 800 230	8 281 500
Övriga verksamhetsintäkter		38 109	15 833
Summa verksamhetens intäkter		10 354 981	8 361 177
Verksamhetens kostnader	3		
Ändamålskostnader		-8 604 720	-7 816 724
Insamlingskostnader		-336 911	-270 646
Administrationskostnader		-902 939	-698 131
Summa verksamhetens kostnader		-9 844 570	-8 785 501
Verksamhetsresultat		510 411	-424 324
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		322	30
Räntekostnader och liknande resultatposter	4	-1 173	-972
Summa finansiella poster		-851	-942
Resultat efter finansiella poster		509 560	-425 266
Resultat före skatt		509 560	-425 266
ÅRETS RESULTAT		509 560	-425 266

BALANSRÄKNING

BALANSRÄKNING	NOT	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		0	1 687
Övriga fordringar		70 454	73 530
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	5	156 328	147 233
Summa kortfristiga fordringar		226 782	222 450
<i>Kassa och bank</i>		4 138 744	2 361 031
Summa omsättningstillgångar		4 365 526	2 583 481
SUMMA TILLGÅNGAR		4 365 526	2 583 481

EGET KAPITAL OCH SKULDER

EGET KAPITAL OCH SKULDER	NOT	2023-12-31	2022-12-31
Eget kapital			
Årets resultat		509 560	-425 266
Balanserat kapital		1 709 216	2 134 482
Summa eget kapital		2 218 776	1 709 216
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		37 357	98 197
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	6	1 432 529	137 500
Övriga skulder		402 661	354 093
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	7	274 203	284 475
Summa kortfristiga skulder		2 146 750	874 265
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		4 365 526	2 583 481

NOTER

NOT 1 REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

INTÄKTSREDOVISNING

Intäker värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i den ideella föreningen. Medlemsavgifter intäktsförs vid inbetalning från medlem.

Gåvor och bidrag

En transaktion i vilken Barnrättsbyrån Sverige tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhålllet bidrag.

Övriga intäkter

Övriga intäkter är intäkter som inte är primära för organisationen.

NOT 2 INSAMLADE MEDEL	2023	2022
Gåvor som redovisats i resultaträkningen		
Företag	0	1 000
Privatpersoner/allmänheten	514 642	16 550
Andra organisationer	0	44 094
Summa	514 642	61 644
Bidrag som redovisats som intäkt		
Företag	713 493	900 000
Stiftelse och fonder	4 144 417	5 000 000
Kommun och Stat	2 226 191	2 381 500
Offentliga bidrag	2 716 129	0
SUMMA	9 800 230	8 281 500

NOTER

NOT 3 ANSTÄLLDA OCH PERSONALKOSTNADER FÖRDELADE PER LAND	2023	2022
Medelantalet anställda fördelade per land		
Sverige <i>(inom parentes anges medelantalet kvinnor.)</i>	12 (10)	10 (9)
Summa	12 (10)	10 (9)
Löner och andra ersättningar		
Generalsekreterare/Styrelse	631 673	786 013
Övriga anställda	4 218 253	3 669 197
	4 849 926	4 455 210
Sociala kostnader	1 522 273	1 399 814
	1 522 273	1 399 814
Pensionskostnader exkl. löneskatt	311 650	270 147
Särskild löneskatt på pensionskostnader	75 606	65 537
	387 256	335 684
<i>Av pensionskostnaderna 2023 avser 71 tkr (71 tkr) organisationens generalsekreterare.</i>		
Könsfördelning bland styrelseledamöter & ledande befattningshavare		
Andel kvinnor i styrelsen	75 %	80 %
Andel män i styrelsen	25 %	20 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	100 %	100 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	0 %	0 %

NOTER

NOT 4 RÄNTEKOSTNADER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER	2023	2022
Övriga räntekostnader	1 173	972
	1 173	972

NOT 5 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA KOSTNADER	2023-12-31	2022-12-31
Förutbetalda hyror	156 328	147 233
	156 328	147 233

NOT 6 SKULD ERHÅLLNA EJ UTNYTTJADE BIDRAG	2023-12-31	2022-12-31
I posten ingår skulder avseende bidrag, dessa poster av reserverade för att användas under nästkommande räkenskapsår.		
Reserverade bidrag	1 432 529	137 500
	1 432 529	137 500

NOT 7 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna löner	9 231	0
Semesterlöner	77 087	147 080
Upplupna sociala avgifter	27 121	46 212
Övriga upplupna kostnader	160 764	91 183
SUMMA	274 203	284 475

ÅRSREDOVISNINGENS
UNDERTECKNANDE

I denna årsredovisning intagna uppgifter intygas härmed,
den dag som framgår av våra elektroniska
underskrifter

Kajsa Korsgren
Ordförande

Louise Dane
Ledamot

Agneta Widerståhl
Ledamot

Johan Lindahl
Ledamot

Revisorspåteckning
Vår revisionsberättelse har lämnats
Ernst & Young AB

Sanna Lindén
Auktoriserad revisor

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

UTTALANDEN

Vi har utfört revision av årsredovisningen för Barnrättsbyrån Sverige för räkenskapsåret 2023. Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 32-42 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

GRUND FÖR UTTALANDEN

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisions- sed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standar- der beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

STYRELSENS ANSVAR

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upp- lyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksam- heten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

REVISORNS ANSVAR

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upp- täcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentlig- heter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan för- väntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen. Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför gransknings- åtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalsk- ning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisnings- principer som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisions- berättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisions- berättelsen.

Dock kan framtida händelser eller för- hållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presenta- tionen, strukturen och innehållet i års- redovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de under- liggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inrikt- ning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

UTTALANDE

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av Barnrättsbyrån Sverige för räkenskapsåret 2023.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

GRUND FÖR UTTALANDE

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

STYRELSENS ANSVAR

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

REVISORNS ANSVAR

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende före- tagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättnings- skyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räken- skaperna. Vilka tillkommande gransknings- åtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och provar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift.

Ernst & Young AB

Sanna Lindén, Auktoriserad revisor

Tack!

Först och främst vill vi tacka alla de modiga barn och unga som vi fått träffa och arbeta på uppdrag av under året – tack för ert förtroende och för att vi fått följa med er en stund i livet. Vi vill också passa på att tacka barnens anhöriga, kompisar och alla andra viktiga vuxna som funnits runt barnen på myndigheter, skolor, boenden, idrottsföreningar och andra barnrättsorganisationer.

Vi gör det här tillsammans!

Tack till våra finansiärer, bidragsgivare och samarbetspartners för ert stöd under 2023

Vi är en liten organisation och vi behöver vara många som hjälps åt Barnrättsbyrån är helt beroende av insamlade medel för att överleva. Det är tack vare stödet från våra samarbetspartners, gåvogivare och finansiärer som vi kan fortsätta stötta enskilda barn och unga och arbeta för ett samhälle där barns rättigheter tas på allvar.

Vårt varmaste tack också till alla privatpersoner som valt att stötta vårt arbete under 2023. Ert bidrag gör skillnad.

Var med på resan mot att ge alla barn i Sverige tillgång till en barnrättsbyrå

Vi vill att alla barn ska ha tillgång till en barnrättsbyrå när de behöver. Där är vi inte ännu, men vi är idag närmare än någonsin. Ett av delförslagen från utredningen om barns klagarätt är att staten bör bidra till försöksverksamhet med barnrättsbyråer som bedriver verksamhet med oberoende barnombud, detta med tilltänkt start 2026.

Detta är en historisk möjlighet att ge fler barn i Sverige tillgång till barnrättsbyråer och stöd från oberoende barnombud. Ett bidrag till vår verksamhet i denna tid innebär därför en unik möjlighet att vara med och bidra till att stärka rättigheterna för de mest utsatta barnen i Sverige.

Är du, din stiftelse eller ditt företag intresserad av att vara med på resan mot förändring?

Kontakta Kommunikation- och insamlingsansvarig:
Gabrielle Iselius på gabrielle@barnrattsbyran.se

Tack till:

Allmänna Arvsfonden

Elsa och Harry
Gabrielssons Stiftelse

Folkhälsomyndigheten

Fort Knox

Hertz

Jonas och Christina af
Jochnick Foundation

Region Västerbotten

Socialstyrelsen

Stiftelsen Konung Oscar
II:s och Drottning Sofias
Guldbröllopsminne

Stenbecks Stiftelse

Stiftelsen Einar Belvén

Stiftelsen MEST

Stockholms stad

Umeå kommun

World Childhood Foundation

Åhlén-stiftelsen

BARNRÄTTSBYRÅN.

STÖD OSS I KAMPEN FÖR BARNS RÄTTIGHETER

Det fattas en maska i skyddsnätet för barn och unga och det vill vi förändra. Vi vill att alla barn ska ha tillgång till en barnrättsbyrå när de behöver. Där är vi inte ännu.

Det finns olika sätt att stötta Barnrättsbyrå, både som privatperson, företag eller stiftelse.
Alla bidrag är värdefulla!

GE DIN GÅVA IDAG!

Swisha din gåva till: 900 6800

Bankgiro: 900-6800

Plusgiro: 900680-0

SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

tryggt
givande
givasverige

Är du eller ditt företag intresserad av ett samarbete?

Kontakta Kommunikation – och insamlingsansvarig
Gabrielle Iselius på gabrielle@barnrattsbyran.se

Extra stort tack till några av dem som gör det möjligt:

STIFTELSEN
EINAR BELVÉN

CHILDHOOD
WORLD CHILDHOOD FOUNDATION
FOUNDED BY HAJ, QUEEN BELEA OF SWEDEN

Stockholms
stad

HSS
STENBECKS
STIFTELSE

FORT KNOX
UMEA • SWEDEN

MED
STÖD
FRÅN
ALLMÄNNA
ARVSFONDEN

Barnrättsbyrå Stockholm: Sankt Paulsgatan 10, 118 46 Stockholm

Barnrättsbyrå Umeå: Sveagatan 13, 903 27 Umeå

barnrattsbyran.se